

פעילות בנושא "הבית"

קהל יעד: חטיבה עליונה

מטרות:

בירור עמדות בנוגע למשמעות המילה בית, חשיפה למקורות מידע מגוונים, תרגול מיומנויות חשיבה מסדר גבוה, תרגול מיומנות הכתיבה והשיח בעל פה

קישור למסמך WORD

זמן	פעילות	משאבים	הערות
10 דקות פיתוי/מדובב 1	מהו בית? שמש אסוציאציות	לוח, שוש	כל תלמיד רושם בסתברת את כל האסוציאציות העולות במשך 1-2 דקות. לאחר מכן, כל תלמיד משתף בקבוצה של 3-5 זמרים אסוציאציות שלא רושם. המורה אוסף אסוציאציות במליאה ורושם אותם על הלוח.
2-3 דקות פיתוי/מדובב 2	הבית והאדם	תמונה של בית ותמונה של פנים של אדם	כל תלמיד רושם מהן ההקבלות בין פני האדם לבין דמות הבית במשך 1-2 דקות. האם זה מקרי? מה משמעות הדבר? לאחר מכן, כל תלמיד משתף בקבוצה של 3-5. המורה אוסף תובנות במליאה ורושם אותם על הלוח.
10 דקות פיתוי/מדובב 3	העוצמה שבבית		מהן העוצמות הקיימות בבית? מדוע כשחוזרים אליהם הביתה, מידת הפגיעה היא עוצמה? העזרו בקטעים הבאים.
10 דקות פיתוי/מדובב 4	מה מבטא בית?		בחרו 3 פתגמים המכילים את המילה "בית". מה משמעותם? כתבו והסבירו אותם בקבוצה.
20-25 דקות קריאת שיר והבנתו	קריאת השיר	השיר "בית-זה הוא עצמו" או השיר "ללב שלי אין בית" או השיר "בבית חלמונית"	בקבוצה, התלמידים עונים על השאלות המציינות בנוסחיים בהקשר לשיר הנבחר.
20-25 דקות ביצוע הכנה בכתיבה	ביצוע הכנה בכתיבה		כדי לחבר את הדברים למציאות שלנו, חושב על הבית שלם בהווה – על המשפחה שבה את/ה ובה את גדל/ת. על כל תלמיד לענות על השאלות המוציינות בנוסחיים בכתיבה. ניתן לבקש מהתלמידים לכתוב חיבור המכיל את התשובות שלהם לכל השאלות או לחלקן.

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

הערה למורה:

ייתכן ובכיתה ישנם תלמידים שבאים מרקע ביתי מורכב מסיבה זו או אחרת, והדברים העולים במסגרת השיעור עלולים להיות מטלטלים. חשוב להתייחס ולתת לכך מקום. פעמים רבות נקודת החולשה שלנו היא גם נקודת העצמה הגדולה ביותר. דווקא מי שמכיר את הקשיים והכאבים שבחיי משפחה יכול להעריך ולקבל את העצמות כדי ליצור מציאות טובה יותר.

תמונות לפעילות פיתוי 2

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

קטעי קריאה לפעילות פיתוי 3

המשפחה בישראל, הרבנית יהודית קוק, מתוך "מחשבת יהודית" הבית הוא תא היסוד של החברה, וכשם שברקמת גוף האדם תלויה הבריאות הכללית בשלמות תאי היסוד, כך בחברה. המשפחה היא נדבך בבניין העם, ולכך נתכוונו חז"ל באמרם שהמשמח חתן וכלה "כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים (ברכות ו'). כלומר, שבבניין הבתים הפרטיים יבנה העם ויגאל.

למה מדמה הרבנית קוק את הבית?

מהי מטרתו של הבית לפי קטע זה?

הראי"ה קוק מתבונן במילה עצמה, שבארמית נקראת "ביתא": עין-איה שבת ב ח יח ביתא – בא ואיתיב בה. ההתייחסות הביתית אע"פ שהיא בשטחיותה מפרדת את האדם מן הכללות ומיחדת אותו לעצמו, היא היא היסוד להתאגדות המשפחתית, שממנה תוצאות היותר חזקות להתאחדות הכללית. על כן מהבית קול קורא אל האיגוד היותר שלם, בא ואיתיב בה, ישב והתישב עמי בבית... המוטיב צריך להיות היחיד, הנותן רוח של חיי טוהר מוסר צדק ותום בכל בני המשפחה הביתית, שיהיו כולם מוכנים לבנות על ידם בנין יותר רחב יותר כללי, בנין בית ישראל ובית ד' לאדם הנברא בצלמו בכל פלוגותיו.

מהי משמעות המילה בית לפי הראי"ה קוק?

מהן שתי התנועות הסותרות לכאורה שקשורות בבניית בית?

עין אי"ה שבת ב' על דף לב ע"א

"ראשית קראתי אתכם, על עמקי ראשית הזהרתי אתכם". השלמת הבית בארחות צדק היא ההתחלה להצלחת החברה בכללה, וחיי המשפחה בהיותם מתרוממים למצב טוב, תוסד מזה ברבות הימים הצלחת האומה. ע"כ הקדושה הביתית היא ראשית להצלחה הכללית שבכללות האומה.

כיצד המילה "צדק" קשורה לבית לדעתכם?

מהו התנאי לכך שחיי המשפחה יביאו להצלחת האומה? מה משמעות התנאי?

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

הביטויים לפעילות פיתוי 4

ביתי הוא מבצרי

אין כמו בבית

המקום בו אתה נמצא - שם הוא הבית

כוחה של אומה נשען על שלמותו של הבית

הבית הוא המקום שממנו מתחילים

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

פעילות שיר

ביתו – זה הוא עצמו

שלומית כהן אסיף

האנשים אינם שקופים

בבית שקוראים לו גוף

הם גרים.

הפרצוף הוא שלט

הלשון מפתח.

הפה הוא דלת

הנחיריים ארובות

העיניים חלונות

והחיוך על הפנים

הוא תמונה לקישוט.

וקשה לדעת מה קורה

בפנים

אם לא מספרים

על הבית בו גרים.

שאלות:

1. בשיר מדמה המשוררת את גוף האדם

לבית. נסו אתם לעשות את התהליך ההפוך

אילו משמעויות יכולות להיות ל"שלט"

"מפתח" "דלת" ארובות" "חלונות" אצל

האדם?

2. האם אפשר להיות שקוף בבית?

3. בהמשך לדימויים שבשיר, מהו "לב הבית"

שלכם?

4. מהו המסר העולה מן השיר? האם אתה

מסכים עם מסר זה? הסבר.

כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם ©

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

פעילות שיר

ללב שלי אין בית / סיון

שביט

ללב שלי אין בית

אין לו קירות

אין לו תקרה

אין בו חלון לסגור

מול הרוח הרעה

ללב שלי אין בית

אין לו חצר

אין בו ברז מטפטף

שיכבה אותו כשהוא בוער

ללב שלי אין בית

אין לו דרך

אין לו שביל

שיקטוף אותך מדרכך

ואת ליבך אלי יביא...

שאלות:

1. מה הם תפקידיו של הבית בשיר של סיון

שביט?

2. מהי הסכנה שבחיים ללא בית, לפי השיר?

3. אילו תפקידים יש לבית בחיים שלך? האם

הם דומים לתפקידי הבית בשיר?

כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם ©

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

פעילות שיר

בבית חלומותי / נעמי שמר
בבית חלומותי אשר בראש גבעה
תנור גדול אבנה ואש תמיד תבער
וחלונות שבעה וארובה גבוהה
בבית חלומותי אשר בראש גבעה
אני תנור גדול אבנה ואש תמיד תבער
בבית חלומותי שלי אשר אבנה בראש גבעה
אל בית חלומותי המסויד לבן
הגפן תטפס ישר מן הבוסתן
חרוב גם תאנה יהיו לי כמובן
בבית חלומותי המסויד לבן
הגפן תטפס אלי ישר מן הבוסתן
אל בית חלומותי שלי המסויד כולו לבן
על בית חלומותי איני יודעת כלום
ככל חלומותי אפל הוא וחתום
ולוי הוא מחכה בסבלנות אי שם
אולי בראש הרים, אולי על חוף הים
אולי הוא בית חומה נטוש ונעזב
אולי הוא צריף קטן, אולי מגדל שנהב
דבר אחד עליו ידוע לי עכשיו -
יגור בו איש אחד אשר אותי יאהב

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

שאלות:

- 1.** בשני הבתים הראשונים יש תיאור חיצוני של הבית. כל פרט נועד ליצור תחושה מסוימת. מצא את הפרטים החיצוניים בשיר, וחשוב מה כל אחד מהם יוסיף לאווירה בבית?
- 2.** אחרי שני בתים שמתארים בפירוט את בית החלומות, אומרת המשוררת "על בית חלומותי איני יודעת כלום", מדוע, אם כן, היא תיארה אותו?
- 3.** מה לדעתך ההגדרה הסופית של נעמי שמר ל"בית-חלומות"? מה ההגדרה שלך?
- 4.** איך רואים בבית את אישיותו של האדם שחי בו?
- 5.** איך אפשר לעצב בית ע"פ חלום?
- 6.** האם בבית שלך, ניתן לראות משהו מן האישיות או החלומות שלך? הסבר.

פעילות לרגל יום המשפחה

נספחים

בצוע הבנה בכתיבה

כדי לחבר את הדברים למציאות שלנו, נחשוב על הבית שלנו בהווה – על המשפחה שבה אנו חיים ובה אנו גדלים. על התלמידים לענות על השאלות הבאות או לכתוב חיבור המהווה מענה לכל השאלות או לחלקן. ניתן להגיש טיוטות ולתקן ואז לאסוף גרסאות סופיות ולפרסמן כתוצר כיתתי.

-מהם נקודות החוזק של הבית שלי?

-כיצד הבית מעניק לי כוח לצאת החוצה ולפעול בעולם?

-אילו ערכים או חוזקות מהבית שלי הייתי רוצה לקחת איתי ולהנכיח יותר בחיים שבחוץ?

-מהם האתגרים או הקשיים בבית שלי?

-מה אני יכול לעשות בביתי ובקרבת משפחתי כדי לחזק את האחד מהערכים הבאים: צדק, ערבות ההדדית?

